

Antopäivä: [pp.kk.vvvv]	Voimaantulopäivä: 01.09.2023	Voimassa: toistaiseksi
Säädösperusta Luotsauslaki (561/2023) 40 § 6 momentti, 41 § 3 momentti, 42 § 3 momentti, 43 § 6 momentti, 45 § 5 momentti, 46 § 8 momentti, 50 § 5 momentti		
Määräyksen vastaisen toiminnan seuraamuksista säädetään: Luotsauslaki (561/2023) 66 § 2 momentti, 67 § 1 momentti		
Täytäntöönpantava EU-lainsäädäntö: -		
Muutostiedot: Luotsauslaki 940/2003 on kumottu uudella luotsauslailla 561/2023 1.9.2023 lukien. Näin ol- len kumotun lain nojalla annettu Liikenne- ja viestintäviraston määräys TRA- FICOM/113784/03.04.01.00/2021, Luotsaustutkinnot, koeluotsaus ja luotsauksen lupakirjo- jen hakemusmenettelyt kumoutuu.		

PEC-lupakirjalle merkittävien väylä- ja alueellisten vapautusten hakeminen, niitä koskevan tutkinnon vaatimukset, sekä lupakirjaan liittyvät menettelyt

Sisällys

1	Soveltamisala	3
2	Tarkoitus	3
3	Määritelmät	3
4	PEC-lupakirja	3
4.1	Yleistä	3
4.2	Rajoitettu tai rajoittamaton PEC-lupakirja	4
4.3	Väyläkohtainen vapautus luotsinkäyttövelvollisuudesta.....	4
4.4	Alueellinen vapautus luotsinkäyttövelvollisuudesta	4
5	Vapautuksen saamiseksi edellytetyt suoritukset	5
5.1	Suoritusjärjestys	5
5.2	PEC-tutkinnon kirjallisen osan teoriakoe	5
5.2.1	Kokeen sisältö ja osaamisvaatimukset.....	5
5.2.2	Kokeen rakenne, pisteytys ja suorituksen hyväksyminen	6
5.2.3	Hylätyn suorituksen uusinta	6
5.3	Perehdytysmatka	6
5.4	Harjoitusmatkat.....	7
5.5	PEC-tutkinnon kirjallisen osan väylätuntemuskoe.....	8
5.5.1	Koejärjestelyt.....	8
5.5.2	Sisältö.....	8
5.5.3	Väylätuntemuskokeen arviointi sekä hyväksyminen tai hylkääminen ja uusiminen	9

5.6	PEC-tutkinnon käytännön osa.....	9
5.6.1	Käytännön osassa mitattavat asiat.....	9
5.6.2	Tutkintoajo	9
5.6.3	Laivasimulaattorissa suoritettava koe	10
6	Vaadittu alueellinen kokemus.....	12
6.1	Laaja alueellinen kokemus	12
6.2	VTS-aluekohtaisesti edellytetty navigointilaaajuus sekä kokonaismatkamäärä.....	12
6.2.1	Bothnia VTS	12
6.2.2	West Coast VTS.....	12
6.2.3	Archipelago VTS	13
6.2.4	Hanko VTS.....	13
6.2.5	Helsinki VTS.....	13
6.2.6	Kotka VTS.....	13
6.2.7	Saimaa VTS	14
6.2.8	Muut kuin VTS-väylät	14
7	Hakeminen, uusiminen ja muut menettelyt.....	14
7.1	Ensimmäinen vapautus ja PEC-lupakirja	14
7.2	Vapautusten lisääminen PEC-lupakirjalle.....	14
7.2.1	PEC-lupakirjalla olevien vapautusten uusiminen ja lupakirjan voimassaoloaika, kun lupakirjalle lisätään uusi vapautus	14
7.2.2	Muiden kuin VTS-väylien lisääminen alueelliselle vapautukselle	15
7.3	Alusten lisääminen PEC-lupakirjalle.....	15
7.4	Vapautusten uusiminen	15
7.4.1	Uudistamisen periaate.....	15
7.4.2	Väyläkohtaisen vapautuksen uusimisen edellytykset	15
7.4.3	Alueellisen vapautuksen uusimisen edellytykset.....	15
8	Voimaantulo	16

Liitteet

Liite 1 Perehdytysmatkalomake

Liite 2 PEC-tutkinnon käytännön osan arviointilomake

Liite 3 Hakemuslomake, väyläkohtainen vapautus

Liite 4 Hakemuslomake, alueellinen vapautus

1 Soveltamisala

Tätä määräystä sovelletaan luotsauslain (561/2023) 7 luvussa säädettyjen luotsinkäyttövelvollisuudesta vapauttavien henkilö lupien eli PEC-lupakirjan (Pilot Exemption Certificate) ja siihen merkittävien väyläkohtaisten tai alueellisten vapautusten hakemiseen ja uusimiseen sekä PEC-tutkinnon sisältöön ja tutkintovaatimuksiin.

2 Tarkoitus

Tällä määräyksellä annetaan tarkemmat määräykset PEC-lupakirjan ja sille merkittävien vapautusten hakemiseen, ylläpitämiseen ja uusimiseen liittyvistä menettelyistä. Lisäksi määräyksellä annetaan tarkempia määräyksiä PEC-tutkinnon kirjallisen osan ja käytännön osan sisällöstä ja arvioinnista sekä tutkinnon hyväksymisen edellytyksistä. Tämän määräyksen tarkoituksena on, että Liikenne- ja viestintävirastolla ja PEC-tutkintoja vastaanottavilla henkilöillä on valmiudet hakijoiden yhdenmukaiseksi ja tasa-vertaiseksi kohtelemiseksi. Määräyksellä määrätään tarkemmin luotsauslain 44 §:n mukaisen PEC-tutkinnon sisällöstä. Lisäksi määräyksellä selvennetään lupakirjojen ja niille merkittävien vapautusten hakemis- ja uusimismenettelyjä.

3 Määritelmät

Tässä määräyksessä tarkoitetaan:

- 1) *PEC-määräyksellä* tätä määräystä;
- 2) *rajoitetulla PEC-lupakirjalla* Liikenne- ja viestintäviraston myöntämää henkilö lupaa, josta ilmenevät sen haltijan väylä- tai aluekohtaiset vapautukset luotsinkäyttövelvollisuudesta, jotka ovat voimassa mikäli väylällä ei ole voimassa avustusrajoitusta tai avustusrajoitus on IC:tä matalampi;
- 3) *rajoittamattomalla PEC-lupakirjalla* Liikenne- ja viestintäviraston myöntämää henkilö lupaa, josta ilmenevät sen haltijan väylä- tai aluekohtaiset vapautukset luotsinkäyttövelvollisuudesta, jotka ovat voimassa avoveden lisäksi myös silloin, kun väylällä on voimassa mikä tahansa avustusrajoitus; ja
- 4) *väylämääräyksellä* Liikenne- ja viestintäviraston määräystä TRA-FICOM/452299/03.04.01.00/2022, Luotsinkäyttövelvollisuus ja siihen liittyvät menettelyt Suomen vesialueella.

Lisäksi tässä määräyksessä noudatetaan luotsauslain 2 §:n määritelmiä.

4 PEC-lupakirja

4.1 Yleistä

Liikenne- ja viestintäviraston myöntämälle PEC-lupakirjalle voidaan merkitä väyläkohtaisia väylävapautuksia tai VTS-aluekohtaisia alueellisia vapautuksia luotsinkäyttövelvollisuudesta. Henkilökohtaisella PEC-lupakirjalla voi olla samanaikaisesti voimassa useita vapautuksia, jotka voivat olla sekä väyläkohtaisia että alueellisia. Lupakirjalle merkitään lisäksi ne alukset, joita lupakirjalle merkityt vapautukset koskevat. Kaikki vapautukset, jotka lupakirjalle on merkitty, ovat siis aina voimassa kaikille niille aluksille, jotka lupakirjalle on merkitty. PEC-lupakirja myönnetään henkilölle hänen hakiesaan ensimmäistä vapautustaan luotsinkäyttövelvollisuudesta ja se säilyy voimassa, jos lupakirjalla on voimassa oleva vapautus tai vapautuksia.

4.2 Rajoitettu tai rajoittamaton PEC-lupakirja

PEC-lupakirja myönnetään rajoitettuna tai rajoittamattomana riippuen siitä, onko henkilöllä kokemusta aluksen navigoinnista suomalaisella väylästä jääolosuhteissa. Saadakseen rajoittamattoman PEC-lupakirjan, henkilön tulee suorittaa tämän määräyksen kohdan 5.3 mukainen perehdytysmatka sellaisella suomalaisella väylällä, jossa on voimassa vähintään avustusrajoitus I C sekä tämän määräyksen kohdan 5.6.1 alakohdan 13 mukaiset suoritteet tutkinnon käytännön osan yhteydessä. Lisäksi hakijan tulee selvittää vapaamuotoisesti, että tällä on aiempaa kokemusta navigoinnista jääolosuhteissa. Vapaamuotoinen selvitys voi olla esimerkiksi kuvaus henkilön työhistoriasta sellaisen aluksen navigointihenkilöstössä, joka on liikennöinyt jääolosuhteissa tai muu luotettava selvitys. Mikäli hakija ei kykene selvittämään luotettavalla tavalla aiempaa kokemustaan jääolosuhteista tai hakijalla ei ole mainittua kokemusta, tulee tämän suorittaa vähintään kolme tämän määräyksen kohdan 5.3 mukaista perehdytysmatkaa, joista vähintään yhden tulee olla suoritettu suomalaisella väylällä, jossa on voimassa avustusrajoitus I C:tä korkeampi avustusrajoitus tai muutoin toisistaan eroavissa jääolosuhteissa. Toisistaan eroaviksi jääolosuhteiksi katsotaan eroava avustusrajoitus tai erot jään peittävyudessa, jään paksuudessa ja jäätyypissä matkojen välillä. Perehdytysmatkoja koskevassa lomakkeessa tulee selvittää vallinneet jääolosuhteet sanallisesti. Hakija voi myös liittää olosuhteita kuvaamaan erillistä dokumentaatiota, kuten kyseisen matkan aikaisen jääkartan.

PEC-lupakirja voidaan myöntää samoin edellytyksin rajoittamattomana ensimmäistä vapautusta haettaessa tai jo myönnettyä rajoitettua PEC-lupakirjaa rajoittamattomaksi muunnettaessa.

4.3 Väyläkohtainen vapautus luotsinkäyttövelvollisuudesta

PEC-lupakirjalle voidaan myöntää väyläkohtainen vapautus, mikäli luotsauslain 40 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät. Perehdytysmatkasta, suoritettavista harjoitusmatkoista ja PEC-tutkinnosta on määrätty tarkemmin tämän määräyksen luvussa 5.

Väylät, joille väyläkohtaista PEC-vapautusta voi hakea, on lueteltu Liikenne- ja viestintäviraston väylämääräyksen luvussa 7. Alkaessaan suorittaa väyläkohtaista vapautusta hakija valitsee edellä mainitusta luettelosta sen väylän, jolle alkaa väyläkohtaista vapautusta suorittaa. Samalla tulee tarkistaa, että väylän mitoitus on sellainen, että aluksen, jolle vapautusta haetaan, turvallinen navigointi väylällä on mahdollista. Tarvittaessa asia tulee varmistaa Liikenne- ja viestintävirastosta siten, kuin siitä on määrätty väylämääräyksessä.

Väyläkohtainen vapautus kattaa asianomaisen väylän kokonaisuudessaan mukaan lukien välittömästi väyläalueen ulkopuolella väylän varrella olevat turvalliset ankkuripaikat. Lisäksi, mikäli väylä johtaa satamaan, kattaa vapautus asianomaisen satama-alueen.

4.4 Alueellinen vapautus luotsinkäyttövelvollisuudesta

PEC-lupakirjalle voidaan myöntää aluekohtainen vapautus, mikäli luotsauslain 41 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät. Perehdytysmatkasta ja -keskustelusta, suoritettavista harjoitusmatkoista ja PEC-tutkinnosta on määrätty tarkemmin tämän määräyksen luvussa 5.

Harjoitusmatkoja tulee alueellisen vapautuksen saamiseksi suorittaa VTS-aluekohtaisesti siten, kuin tämän määräyksen luvussa 6 määrätään. Alkaessaan suorittaa alueellista vapautusta hakija valitsee VTS-alueen, jolle vapautusta suorittaa. Samalla tulee tarkistaa, millä kaikilla VTS-alueen väylillä väylän mitoitus on sellainen, että aluksen, jolle vapautusta haetaan, turvallinen navigointi väylällä on mahdollista. Tämä vaikut-

taa myös alueellisen vapautuksen kattavuuteen ja siten vaadittuihin harjoitusmatkoihin. Tarvittaessa asia tulee varmistaa Liikenne- ja viestintävirastosta siten, kuin siitä on määrätty väylämääräyksessä. Mikäli alus ei ole luotsinkäyttövelvollinen joillakin VTS-alueen väylistä, ei näillä edellytetä ajettavan 6 luvun mukaisia harjoitusmatkoja. Ne voidaan kuitenkin, hakijan niin halutessa, katsoa osaksi laajaa alueellisen osaamisen osoittamiseksi vaadittua kokemusta.

Alueellinen vapautus on voimassa kaikilla niillä VTS-alueen väylillä, joille kulloinkin lupakirjalle merkittyjen alusten mitoitus soveltuu turvalliseen väylänavigointiin. Vapautus kattaa VTS-alueen VTS-väylät kokonaisuudessaan mukaan lukien välittömästi väyläalueen ulkopuolella väylän varrella olevat turvalliset ankkuripaikat. Lisäksi, mikäli väylä johtaa satamaan, kattaa vapautus asianomaisen satama-alueen. Alueellinen vapautus kattaa myös välittömät siirtymät väyliltä lastaus- tai purkauspaikkaan väyläalueen ulkopuolella, mikäli lastaus- tai purkauspaikalle ei johda virallista väylää.

Mikäli alueelliselle lupakirjalle lisätään luotsauslain 42 §:n mukaisesti muita kuin VTS-väyliä, kattaa vapautus myös nämä väylät kokonaisuudessaan.

5 Vapautuksen saamiseksi edellytetyt suoritukset

5.1 Suoritusjärjestys

PEC-tutkinnon kirjallinen osa koostuu teoriakokeesta ja väylätuntemuskokeesta, joista teoriakoe suoritetaan ennen perehdytysmatkan ja harjoitusmatkojen suorittamista. Väylätuntemuskoe suoritetaan perehdytysmatkan ja harjoitusmatkojen jälkeen ennen PEC-tutkinnon käytännön osaa. PEC-tutkinnon käytännön osassa suoritetaan ensin tutkintoajo aluksella ja sen jälkeen laivasimulaattorikoe. Tässä luvussa on kuvattu kronologisessa järjestyksessä tarkemmin kunkin osasuorituksen vaatimukset ja sisältö.

5.2 PEC-tutkinnon kirjallisen osan teoriakoe

5.2.1 Kokeen sisältö ja osaamisvaatimukset

PEC-tutkinnon kirjallisen osan teoriakoe suoritetaan ensimmäisenä suorituksena hakijan alkaessa hakea ensimmäistä väyläkohtaista tai alueellista vapautustaan. Tätä seuraavien vapautusten osalta kirjallisen osan teoriakoetta ei tarvitse tehdä, mikäli henkilöllä on voimassa oleva PEC-lupakirja. Teoriakokeella varmistetaan hakijan luotsauslain edellyttämät tiedot ja teoreettinen osaaminen. Teoriakokeen sisältö ja kysymykset koostuvat seuraavista:

1. Luotsauslaki (561/2023);
2. Väylämääräys;
3. PEC-määräys;
4. Alusliikennepalvelulaki (623/2005);
5. Uusin Ohjeita talvimerenkulun toimijoille -julkaisu (Väylävirasto, Suomen talvimerenkulku);
6. Vesiväyliin liittyvät käsitteet ja niiden käyttö; ja
7. Väylällä tapahtuvat kommunikointitilanteet.

Liikenne- ja viestintävirasto määrittää teoriakokeen kysymykset. Koe tehdään verkossa.

5.2.2 Kokeen rakenne, pisteytys ja suorituksen hyväksyminen

Teoriakoe voidaan suorittaa suomen, ruotsin tai englannin kielellä. Hakija valitsee kokeen kielen ilmoittautuessaan kokeeseen. Edellä 7 kohdan mukaiset kysymykset voivat kuitenkin koostua kommunikointitilanteista, jotka mittaavat sekä suomen, ruotsin että englannin osaamista turvallisen navigoinnin ja sen edellyttämän viestinnän varmistamiseksi.

Teoriakoe koostuu monivalintakysymyksistä, joissa vastausaika on rajoitettu. Teoriakokeen aikana hakijalla on käytettävissään haluamansa materiaali vastaustensa tueksi.

5.2.3 Hylätyn suorituksen uusinta

Mikäli hakijan teoriakoe hylätään, voi teoriakokeen suorittaa uudelleen aikaisintaan kahden viikon kuluttua hylätyn kokeen suoritusajankohdasta.

5.3 Perehdytysmatka

PEC-perehdytysmatka voidaan suorittaa vasta hyväksytyin kirjallisen osan teoriakokeen jälkeen. PEC-perehdytysmatkalla tarkoitetaan ohjattua matkaa, jossa perehdytysmatkan suorittajan opastajana toimii joko kyseisen väylän liikennöinnissä kokenut luotsi tai kokenut PEC-lupakirjallinen henkilö. Perehdytysmatka tulee suorittaa väylän molempiin suuntiin tai lupakirjalle merkittävään suuntaan ennen PEC-lupakirjalle merkittävän väyläkohtaisen tai alueellisen vapautuksen edellyttämien matkojen suorittamista. Alueellista vapautusta haettaessa perehdytysmatka voidaan suorittaa edestakaisen matkan sijaan yhdensuuntaisena matkana kahdella alueen VTS-väylällä. Liikenne- ja viestintävirasto voi erillisestä hakemuksesta hyväksyä korkeintaan kaksi viidesosaa väyläkohtaisen tai alueellisen vapautuksen saamiseksi edellytetyistä matkoista suoritetuksi ennen PEC-perehdytysmatkaa, jos tähän on erityinen perusteltu syy. Perustelluiksi syiksi tässä yhteydessä voidaan katsoa esimerkiksi sellainen tilanne, jossa aluksen aiemmin yksittäiset matkat tiettyyn satamaan muuttuvat toistuvaksi liikenteeksi tai aluksen yhteen satamaan alueella kohdistunut liikenne laajenee useaan alueen satamaan.

Luotsauslain 43 §:n 1 momentin mukaisesti vahva pääsääntö on, että ilman erityistä syytä perehdytysmatka suoritetaan ennen harjoitusmatkojen alkua. Perehdytysmatkan suorittamisesta ja harjoittelumatkojen kerryttämisestä ei tule varustamolle tai hakijalle hallinnollisia viranomaismaksuja, vaikka ne eivät johtaisi PEC-lupakirjalle merkittävän vapautuksen hakemiseen. PEC-perehdytysmatkan tavoitteena on mahdollistaa hakijalle laadukas harjoittelumatkojen kerryttäminen perehdytysmatkan jälkeen. Perehdytysmatkalla on yksi 43 §:n 3 tai 5 momentin mukainen opastaja. Yhteen perehdytysmatkaan voi osallistua niin monta hakijaa kuin aluksella on tutkanavigointipaikkoja.

Perehdytysmatkan opastajan tulee sisällyttää perehdytysmatkaan soveltuvin osin vähintään seuraavat asiat:

1. valmiudet navigoida alusta laatimansa väyläkohtaisen luotsaussuunnitelman mukaisesti optisesti ja tutkan avulla kyseisellä väylällä sisältäen kyseisellä väylällä olennaiset tutkamaalit sekä olennaiset ohjailuun vaikuttavat optisesti havaittavat maaston muodot ja ohjailumerkit;
2. olosuhdetekijät;
3. ehdottomat rajoitukset väylällä liikkumiseen;
4. Muut väylänkäyttäjät, sisältäen vähintään seuraavat kokonaisuudet;
 - a. vakituiset väylänkäyttäjät;
 - b. vastaantuleva liikenne tai muu liikenne;
 - c. risteävä liikenne sekä liikenteen solmukohdat;

- d. Muiden väylänkäyttäjien huomioiminen (odottelualueet, kohtaamiskieltoalueet, väistäminen, vaihtoehtoiset väylät); ja
 - e. muu kuin kauppamerenkulku.
5. Kommunikaatio, sisältäen vähintään seuraavat kokonaisuudet;
 - a. VTS:n kanssa käytävä vuoropuhelu;
 - b. VTS:n menettelytavat;
 - c. Ilmoittautumispisteet; ja
 - d. Muun liikenteen kanssa käytävä vuoropuhelu.
 6. Satama-alueella tapahtuvaan operointiin vaikuttavat seikat (mikäli väylä johtaa satamaan) sisältäen satama-alueen liikennesäännöt ja -järjestelyt; ja
 7. Mikäli haetaan vapautusta rajoittamattomalle PEC-lupakirjalle, talviolosuhteissa huomiota vaativat seikat ja kohdat sisältäen tyyppillisen kiintojään rajan ja jäiden liikkeen sekä navigoitaessa jääolosuhteissa erityisesti huomioitavat väylänkohdat.

Ennen perehdytysmatkan alkua on käytävä aloituskeskustelu, jossa perehdytysmatkan opastaja selvittää hakijalle matkan tavoitteet. Aloituskeskustelun aikana kummankin osapuolen on mahdollista nostaa esiin tärkeitä asioita liittyen perehdytysmatkan odo-
tuksiin, tavoitteisiin sekä toimintatapoihin.

PEC-perehdytysmatkan jälkeen opastaja antaa hakijalle suullisen palautteen ja täyttää tämän määräyksen liitteenä 1 olevan perehdytysmatkalomakkeen. Loppukeskustelussa myös hakijalle on varattava mahdollisuus antaa palautetta perehdytysmatkasta. Mikäli olosuhteista johtuen lomaketta ei voida täyttää loppuun heti perehdytysmatkan jälkeen, tulee se toimittaa perehdytysmatkan suorittajalle kuitenkin viimeistään viikon kuluessa matkasta tai ennen kuin hakija suorittaa seuraavan harjoittelumatkan väylällä.

Alueellisen PEC-lupakirjan perehdytyskeskusteluun on yllä olevan lisäksi sisällytettävä vähintään seuraavat asiat:

1. Koko VTS-alueen toimintatavat, rajoitukset sekä ilmoittautumispisteet;
2. VTS-alueen tyyppillinen ja tavanomainen liikenne sisältäen sekä kauppamerenkulun että muut väylänkäyttäjät;
3. Perehtyminen alueen väylästäön erityisesti tutkanavigoinnin kannalta;
4. Perehtyminen alueen erityispiirteisiin ja tunnistettuihin haastaviin kohtiin; ja
5. Perehtyminen alueelle tyyppilisiin talviolosuhteisiin ja niiden vaikutukseen väylänavigointiin.

5.4 Harjoitusmatkat

Väyläkohtaiseen vapautukseen vaadittujen harjoitusmatkojen määrät on säädetty luotsauslain 40 §:n 2 momentissa.

Alueellisen vapautuksen saamiseksi vaadittu laaja VTS-aluekohtainen kokemus on kuvattu tämän määräyksen 6 luvussa.

Jotta matka voidaan hyväksyä harjoitusmatkaksi tulee hakijan osallistua, siltä osin kuin alus on luotsinkäyttövelvollinen, aluksen väylänavigointiin osana komentosiltahenkilöstöä aluksen ohjailupaikalta koko väylällä ajettavan matkan osalta. Yhden väyläkohtaiselle vapautukselle merkittävän vapautuksen harjoitusmatkan voi kuitenkin suorittaa halutessaan osissa. Harjoitusmatka kuitataan suoritetuksi väyläkohtaista vapautusta koskevalle hakemuslomakkeelle (liite 3) siten, että lomakkeelle merkityn matkan kuittaa kyseisellä matkalla luotsina tai luotsausvapautettuna toiminut henkilö.

5.5 PEC-tutkinnon kirjallisen osan väylätuntemuskoe

5.5.1 Koejärjestelyt

PEC-tutkinnon kirjallisen osan väylätuntemuskokeen vastaanottaa Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä PEC-tutkintoja vastaanottava henkilö. Hakija valmistelelee väyläkohtaisen luotsaussuunnitelmansa kaikilta niiltä väyliltä, joille suoritettavalla tutkinnolla haetaan vapautusta. Suunnitelman tulee ottaa huomioon kaikki lupakirjalle merkityt tai tutkinnon yhteydessä merkittävät alukset. Luotsaussuunnitelmat laaditaan suoritettavien harjoittelumatkojen edetessä hyödyntäen yleisesti saatavilla olevia sekä varustamokohtaisia tukimateriaaleja. Luotsaussuunnitelmat tulee toimittaa tutkinnon vastaanottajalle viimeistään väylätuntemuskokeen suullisen ja kirjallisen kuulustelun yhteydessä. Luotsaussuunnitelmat voi toimittaa myös etukäteen.

5.5.2 Sisältö

Väyläkohtainen luotsaussuunnitelma tehdään väylälle sen molempiin suuntiin. Suunnitelma tulee laatia paperisille karttakuville tai sähköisesti siten, että se kattaa koko väylän hyödyntäen ajantasaista karttamateriaalia.

Väyläkohtaisen luotsaussuunnitelman tulee sisältää vähintään seuraavat asiat:

1. Ohjattavat tosisuunnat
2. Suunnitellut käännökset sekä käännöspisteiden määrittämiseen käytettävät tiedot, kuten tutkaetäisyydet ja suuntimat
3. Tutkaetäisyydet (sivuutusetäisyydet, turvaetäisyydet)
4. Vältettävät alueet ("no go areas")
5. Turvalliset ankkuripaikat
6. Risteävät väylät ja muu mahdollinen liikenne
7. Alusliikennepalvelualueet sekä pakolliset ilmoittautumisjärjestelmät ja -pisteet
8. Varavesilaskelmat

Edellä mainittujen asioiden lisäksi väyläkohtainen luotsaussuunnitelma voi sisältää myös muita tärkeitä tietoja väylään ja satamiin liittyen, jotka hakija katsoo tarpeelliseksi.

Väyläkohtainen luotsaussuunnitelma voidaan laatia suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi, mutta väylänavigoinnissa käytettävä paikannimistö on merkittävä ja hallittava suomeksi tai ruotsiksi vakiintuneen käytössä olevan ilmaisun mukaisesti siten kuin väylää koskeissa virallisissa asiakirjoissa on kirjattu.

Väylätuntemuskokeessa tulee lisäksi mitata hakijan osaaminen seuraavista asioista:

1. Tarkemmat VTS-aluekohtaiset ohjeet;
2. Tarkemmat väyläkohtaiset tiedot;
3. Tarkemmat tiedot väylään liittyvien satamien toimintatavoista ja satamajärjestys; ja
4. Saimaan kanavan liikennettä koskevat Väyläviraston määräykset, jos hakemuksen kohteena on Saimaan kanava.

Väylätuntemuskokeessa hakija esittelee luotsaussuunnitelmat tutkinnon vastaanottajalle. Tutkinnon vastaanottaja kuulustelee suullisesti hakijaa luotsaussuunnitelmasta ja sen soveltamisesta käytännön tilanteissa. Lisäksi tutkinnon vastaanottaja laatii VTS-alue- tai väyläkohtaiset kirjalliset kysymykset yllä olevista väylätuntemuskokeessa mitattavista asioista.

5.5.3 Väylätuntemuskokeen arviointi sekä hyväksyminen tai hylkääminen ja uusiminen

Väyläkohtainen luotsaussuunnitelma hyväksytään, kun hakija osoittaa laatineensa suunnitelman, joka kattaa vähintään kohdassa 5.5.2 määritellyt asiat koko väylän alueelta hakemuksen kohteena oleva alus huomioiden, sekä pystyy selittämään ja avaamaan luotsaussuunnitelman tutkinnon vastaanottajalle tämän esittäessä tarkentavia kysymyksiä. Tutkinnon vastaanottaja voi tarkentaa kysymyksiään, kunnes on varma siitä, onko hakija kykenevä niihin riittävällä tasolla vastaamaan.

Jos väyläkohtainen luotsaussuunnitelma hylätään, on se täydennettävä puuttuvilta osin hyväksyttävästi ennen luotsaustutkinnon käytännön osaa. Samoin, mikäli hakija ei läpäise kirjallisista kysymyksistä koostuvaa osiota, tulee tämän uusia suoritus. Väylätuntemuskoe voidaan uusia aikaisintaan kahden viikon kuluttua hylätystä suorituskerrasta.

Luotsaustutkinnon vastaanottajan tekemään tutkintoa koskevaan päätökseen voi vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastosta.

5.6 PEC-tutkinnon käytännön osa

5.6.1 Käytännön osassa mitattavat asiat

Luotsauslain 46 §:n mukaan PEC-tutkinnon käytännön osa koostuu tutkintoajosta ja laivasimulaattorikokeesta. Käytännön osassa hakijan on osoitettava hallitsevansa seuraavat alukseen ja väylään liittyvät asiat:

1. aluksen ohjailtavuus pienellä nopeudella;
2. aluksen käsittely väylällä vallitsevissa erilaisissa sääolosuhteissa;
3. aluksen ohjailtavuus hidastettaessa ja kiihdytettäessä;
4. väylän kapeikkojen ja matalikkojen hydrodynaaminen vaikutus alukseen;
5. väylän virtausolosuhteet ja vedenkorkeudet sekä niiden hydrodynaaminen vaikutus alukseen;
6. erilaisten sääolosuhteiden vaikutus;
7. erilaisten näkyvyysolosuhteiden vaikutus;
8. tyypillinen muu liikenne väylällä, satamassa ja sen läheisyydessä sekä sen huomioon ottaminen ja yhteydenpito;
9. yhteydenpito VTS:n kanssa sekä ennen luotsinkäyttöalueelle saapumista tai satamasta lähtöä, luotsinkäyttöalueella liikennöidessä että luotsinkäyttöalueelta poistumisen tai satamaan saapumisen jälkeen;
10. vaativat liikennetilanteet ja aluksen turvalliseen kuljettamiseen liittyvien järjestelmien häiriöt;
11. aluksen sisäinen ja ulkoinen viestintä sekä suomen, ruotsin että englannin kielellä turvallisen navigoinnin ja sen edellyttämän viestinnän varmistamiseksi;
12. luotsaussuunnitelman hyödyntäminen; ja
13. aluksen ohjailu jääolosuhteissa, jos haetaan vapautusta rajoittamattomalle PEC-lupakirjalle.

5.6.2 Tutkintoajo

Tutkintoajo suoritetaan aluksella ja sen ottaa vastaan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä PEC-tutkintoja vastaanottava henkilö. Tutkintoajossa on mitattava hakijan kyky ohjaillla ja navigoida alusta hakemuksen kohteena olevalla väylällä turvallisesti. Tutkintoajossa hakijan on ohjailtava hakemuksen kohteena oleva väylä kokonaisuudessaan yhteen suuntaan sellaisella aluksella, joka merkitään, tai on jo merkitty PEC-lupakirjalle. Tutkintoajo on hakijan henkilökohtainen suoritus eli sen voi suorittaa vain

yksi henkilö kerrallaan. Ennen suoritusta tutkinnon vastaanottajan tulee todeta hakijan henkilöllisyys.

Ennen tutkintoajoa tutkinnon vastaanottajan, aluksen päällikön ja PEC-tutkintoa suorittavan sekä tutkintoajon aikana luotsausosaamisesta vastaavan henkilön tulee käydä läpi tutkintoajotapahtuma ja arviointiperusteet. Tutkinnon vastaanottajan tehtävänä on arvioida yhdessä aluksen päällikön kanssa, ovatko alus ja olosuhteet sellaiset, että tutkintoajo voidaan suorittaa turvallisesti. Tutkintoajoa ei voida suorittaa sellaisissa jääolosuhteissa, jotka rajoittavat aluksen navigointia väylällä merkittävästi.

Jos aluksen päälliköllä ei ole PEC-lupakirjalle merkittyä vapautusta kyseiselle väylälle, tutkintoajon ajan läsnä komentosillalla on oltava luotsausosaamisesta tutkintoajon aikana vastaava kokenut luotsi, jolla on luotsin lupakirja kyseiselle väylälle tai PEC-lupakirjalle merkityn, kyseisen väylän luotsinkäyttövelvollisuudesta vapauttavan vapautuksen omaava päällystön jäsen.

Tutkintoajon aikana aluksella on käytettävä niitä laitteita ja niissä sellaisia säätöjä, jotka aluksella ovat väyläajossa normaalisti käytössä. Lisäksi on noudatettava aluksen turvallisuusjohtamisjärjestelmän mukaisia menettelyjä väyläajon ja luotsauksen osalta ja muutoin vakiintuneita aluksen käytäntöjä.

Tutkintoajon hyväksymisen edellytyksenä on, että hakija kykenee osoittamaan edellä kohdassa 5.6.1 luetellut asiat. Tutkintoajo ja laivasimulaattorikoe arvioidaan yhtenä kokonaisuutena siten, että ne kohdassa 5.6.1 luetellut osa-alueet, jotka eivät tule mitatuksi tutkintoajossa, mitataan laivasimulaattorikokeessa. Mikäli jonkin osa-alueen osaaminen jää tutkintoajossa epäselväksi tutkinnon vastaanottajalle, voidaan myös tätä täydentää laivasimulaattorikokeessa. PEC-tutkinnon käytännön osan arvioinnissa käytetään tämän määräyksen liitteen mukaista PEC-tutkinnon arviointilomaketta (liite 2).

Tutkintoajon suoritusta ei voida hyväksyä mikäli

1. Tutkintoajoa suorittavan väylänavigointisuoritus keskeytyy teknisistä syistä tai päällikön, luotsausosaamisesta vastaavan luotsin tai PEC-lupakirjallisen henkilön taikka tutkinnon vastaanottajan toimesta turvallisuuden vuoksi;
2. Alus osittain tai kokonaan ajautuu väyläalueen ulkopuolelle ilman perusteltua syytä;
3. Yleissopimusta kansainvälisistä säännöistä yhteen törmäämisen ehkäisemiseksi merellä (SopS 30/1977) tai VTS-alueen liikennesääntöjä tai muuta kyseistä väylää koskevaa sääntelyä rikotaan; tai
4. Arviointilomakkeen yhden osa-alueen arvio sisältää kaksi tai useamman merkintää potentiaalisesta vaaratilanteesta.

5.6.3 Laivasimulaattorissa suoritettava koe

Laivasimulaattorissa suoritettavan kokeen tulee koostua aluksen väyläajotaitoa mittaavista harjoitteista, haettavan väylän tai väyliä vaativista kohdista sekä erikois- ja häiriötilanteiden hallintaa mittaavista harjoitteista. Laivasimulaattorikokeen tarkemman sisällön laatii tutkinnon vastaanottaja perustuen tutkintoajossa arvioituihin kokonaisuuksiin siten, että kaikki arviointilomakkeella olevat osa-alueet tulevat kattavasti mitattua. Ennen suoritusta tutkinnon vastaanottajan tulee todeta hakijan henkilöllisyys.

PEC-lupakirjaan liittyvissä laivasimulaattorikokeissa alusmallin on vastattava mahdollisimman tarkasti hakemuksen kohteena olevaa alusta.

Laivasimulaattorissa tehtävä koe suoritetaan hakemuksessa ilmoitetulla kielellä, joita ovat suomi, ruotsi tai englanti. Väylänavigoinnissa käytettävissä paikannimistöissä tulee käyttää suomen tai ruotsin kieltä. Kommentosillan sisäisessä ja alukselta ulospäin suuntautuvassa viestinnässä tulee hakijalta mitata soveltuvin osin sekä suomen, ruotsin että englannin kielen osaamista turvallisen navigoinnin ja sen edellyttämän viestinnän varmistamiseksi.

Laivasimulaattorissa tehtävä koe aloitetaan aloituskeskustelulla, jossa kokeen vastaanottaja selventää hakijalle kokeen sisällön, tavoitteet ja arviointiperusteet. Ennen kokeen suorittamista kokeen vastaanottaja ja simulaattorin käyttöä valvova asiantuntija perehdyttävät hakijan simulaattorilaitteiden käytöstä ja hakijalle annetaan mahdollisuus tutustua simulaattoriin. Laivasimulaattorikokeen ottaa vastaan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymä tutkintoja vastaanottava henkilö. Lisäksi paikalla tulee olla simulaattorin käyttöä valvova asiantuntija, joka toimii myös simulaattoriharjoitteissa aluksen ulkopuolisen kommunikoinnin vastinparina. Tutkintoa suoritettava voi tarpeen vaatiessa hyödyntää lyhytaikaisesti tutkinnon vastaanottajaa osana komentosiltahenkilöstöä. Mikäli aluksen turvallisuusjohtamisjärjestelmän mukaiset menettelyt väyläajon ja luotsauksen osalta ja muutoin vakiintuneet aluksen käytännöt edellyttävät, voi laivasimulaattorikokeen suorittajalla olla apuna muuta komentosiltahenkilöstöä, joka ei kuitenkaan saa kokeen aikana ottaa kantaa luotsausosaamisen kannalta olennaisiin seikkoihin.

Laivasimulaattorikokeen arviointi perustuu tutkintoajossa käytössä olleen arviointilomakkeen täydentämiseen siltä osin, kuin arviota ei ole voitu tutkintoajossa suorittaa. Laivasimulaattorikoetta ei voida hyväksyä mikäli

1. Alus osittain tai kokonaan ajautuu väyläalueen ulkopuolelle ilman perusteltua syytä;
2. Yleissopimusta kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä tai VTS-alueen liikennesäätöjä tai muuta kyseistä väylää koskevaa sääntelyä rikotaan; tai
3. Arviointilomakkeen yhden osa-alueen arvio sisältää kaksi tai useamman merkintää potentiaalisesta vaaratilanteesta.

Koesuorituksen jälkeen tutkinnon vastaanottaja pitää lopetuskeskustelun hakijan kanssa, jossa käydään läpi koesuoritus ja tavoitteiden täyttyminen. Tutkinnon suorittajalle varataan mahdollisuus antaa palautetta PEC-tutkinnosta.

PEC-tutkinnon käytännön osan hyväksytyt suorittaminen osoitetaan tutkinnon vastaanottajan allekirjoittamalla käytännön osan arviointilomakkeella, jossa todetaan, että hakija on hyväksytysti suorittanut luotsauslain 46 §:ssä tarkoitetun PEC-tutkinnon käytännön osan. Mikäli hakijan käytännön osa hylätään, tulee tämän suorittaa uudelleen koko käytännön osa eli tutkintoajo ja laivasimulaattorikoe. Uusintasuorituksen voi tehdä aikaisintaan kaksi viikkoa hylätyn käytännön osan laivasimulaattorikokeen jälkeen. Uusintasuorituksen hylkäämisen vaikutuksista on voimassa mitä luotsauslain 46 §:n 6 momentissa on säädetty.

Hakijan tulee liittää kopio arviointilomakkeesta Liikenne- ja viestintävirastolle toimitettavaan PEC-lupakirjalle merkittävää vapautusta koskevaan hakemukseen.

PEC-tutkinnon vastaanottajan tekemään tutkintoa koskevaan päätökseen voi vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastosta.

6 Vaadittu alueellinen kokemus alueellisen vapautuksen saamiseksi

6.1 Laaja alueellinen kokemus

PEC-lupakirjalle merkittävän alueellisen vapautuksen VTS-aluekohtainen laaja alueellinen kokemus muodostuu navigoinnista laajasti alueen väylästä (navigointilaajuus) sekä riittävästä kokonaismäärästä väylänavigointia (kokonaismatkamäärä).

Laajan alueellisen kokemuksen osoittamiseksi vaadittu navigointilaajuus määräytyy yhtäältä VTS-alueen väylästä laajuuden ja toisaalta lupakirjalle merkittyjen alusten koon mukaisesti. Luotsauslain 5 §:n 4 momentin pääsäännön mukaisesti alueellinen vapautus myönnetään vain niille kyseisen VTS-alueen VTS-väylille, joilla jonkin lupakirjalle merkityn aluksen turvallinen navigointi on edellä kuvatun tarkastelun mukaisesti mahdollista. Navigointilaajuutta osoittavaa kokemusta ei siten edellytetä sellaisilta väyliltä, joilla mikään lupakirjalle merkitty alus ei ole luotsinkäyttövelvollinen eikä toisaalta sellaisilta väyliltä, joilla minkään lupakirjalle merkityn aluksen turvallinen navigointi ei aluksen koon ja väylän mitoituksen vuoksi ole mahdollista. Vertauslukuna aluksen päämittoihin käytetään väylän mitoitusalueita tai muutoin määritettyjä aluksen enimmäismittoja, jotka ilmenevät väylämääräyksen 8 luvussa.

Aluksen syvyyden osalta hakija päättää kunkin aluksen painolastisyvyyden ja enimmäisyvyyden väliltä, mitä arvoa käyttää määritettäessä soveltuva navigointilaajuutta. Esittämällä erilliset perusteet väylänavigoinnin turvallisuudesta voidaan kokemusta kerryttää ja vapautukselle merkitä myös sellainen väylä, jolla alusten mitat ylittävät väylämääräyksen 8 luvussa kuvatut mitat.

6.2 VTS-aluekohtaisesti edellytetty navigointilaajuus sekä kokonaismatkamäärä

6.2.1 Bothnia VTS

Bothnia VTS-alueen alueellisen vapautuksen saamisen edellytyksenä on navigointilaajuuden osalta yhdensuuntainen matka vähintään kahdeksalla eri väylällä, joista vähintään viisi tulee suorittaa aluksella ja siten enintään kolme voidaan korvata laivasimulaattorissa. Näistä väylistä viidellä tulee lisäksi suorittaa vähintään toinen yhdensuuntainen matka. Vapautuksen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että kokonaismatkamäärä VTS-alueen väylillä tulee olla vähintään 32 yhdensuuntaista matkaa siten, että laskentaan voidaan ottaa huomioon yhden väylän osalta enintään kolme matkaa väylän kumpaankin suuntaan, ellei aluksen koosta ja väylien mitoituksesta muuta johdu. Bothnia VTS:n alueellista vapautusta varten vaadittavaa kokemusta kuvaava taulukko on tämän määräyksen liitteenä olevassa alueellisen vapautuksen hakemuslomakkeessa (liite 4).

6.2.2 West Coast VTS

West Coast VTS-alueen alueellisen vapautuksen saamisen edellytyksenä on navigointilaajuuden osalta yhdensuuntainen matka vähintään kahdeksalla eri väylällä, joista vähintään viisi tulee suorittaa aluksella ja siten enintään kolme voidaan korvata laivasimulaattorissa. Näistä väylistä viidellä tulee lisäksi suorittaa vähintään toinen yhdensuuntainen matka. Vapautuksen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että kokonaismatkamäärä VTS-alueen väylillä tulee olla vähintään 32 yhdensuuntaista matkaa siten, että laskentaan voidaan ottaa huomioon yhden väylän osalta enintään kolme matkaa väylän kumpaankin suuntaan, ellei aluksen koosta ja väylien mitoituksesta muuta johdu. West Coast VTS:n alueellista vapautusta varten vaadittavaa kokemusta kuvaava taulukko on tämän määräyksen liitteenä olevassa alueellisen vapautuksen hakemuslomakkeessa (liite 4).

6.2.3 Archipelago VTS

Archipelago VTS-alueen alueellisen vapautuksen saamisen edellytyksenä on navigointilaaajuuden osalta yhdensuuntainen matka vähintään 15 eri väylällä, joista vähintään kymmenen tulee suorittaa aluksella ja siten enintään viisi voidaan korvata laivasimulaattorissa. Näistä väylistä seitsemällä tulee lisäksi suorittaa vähintään toinen yhdensuuntainen matka. Vapautuksen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että kokonaismatkamäärä VTS-alueen väylillä tulee olla vähintään 60 yhdensuuntaista matkaa siten, että laskentaan voidaan ottaa huomioon enintään kuusi yhdensuuntaista matkaa yhdeltä väylältä, ellei aluksen koosta ja väylien mitoituksesta muuta johdu. Archipelago VTS:n alueellista vapautusta varten vaadittavaa kokemusta kuvaava taulukko on tämän määräyksen liitteenä olevassa alueellisen vapautuksen hakemuslomakkeessa (liite 4).

6.2.4 Hanko VTS

Hanko VTS-alueen alueellisen vapautuksen saamisen edellytyksenä on navigointilaaajuuden osalta yhdensuuntainen matka vähintään viidellä eri väylällä, joista vähintään kolme tulee suorittaa aluksella ja siten enintään kaksi voidaan korvata laivasimulaattorissa. Näistä väylistä kolmella tulee lisäksi suorittaa vähintään toinen yhdensuuntainen matka. Vapautuksen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että kokonaismatkamäärä VTS-alueen väylillä tulee olla vähintään 22 yhdensuuntaista matkaa siten, että laskentaan voidaan ottaa huomioon yhden väylän osalta enintään kolme matkaa väylän kumpaankin suuntaan, ellei aluksen koosta ja väylien mitoituksesta muuta johdu. Hanko VTS:n alueellista vapautusta varten vaadittavaa kokemusta kuvaava taulukko on tämän määräyksen liitteenä olevassa alueellisen vapautuksen hakemuslomakkeessa (liite 4).

6.2.5 Helsinki VTS

Helsinki VTS-alueen alueellisen vapautuksen saamisen edellytyksenä on navigointilaaajuuden osalta yhdensuuntainen matka vähintään kymmenellä eri väylällä, joista vähintään seitsemän tulee suorittaa aluksella ja siten enintään kolme voidaan korvata laivasimulaattorissa. Näistä väylistä kuudella tulee lisäksi suorittaa vähintään toinen yhdensuuntainen matka. Vapautuksen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että kokonaismatkamäärä VTS-alueen väylillä tulee olla vähintään 45 yhdensuuntaista matkaa siten, että laskentaan voidaan ottaa huomioon yhden väylän osalta enintään kolme matkaa väylän kumpaankin suuntaan, ellei aluksen koosta ja väylien mitoituksesta muuta johdu. Helsinki VTS:n alueellista vapautusta varten vaadittavaa kokemusta kuvaava taulukko on tämän määräyksen liitteenä olevassa alueellisen vapautuksen hakemuslomakkeessa (liite 4).

6.2.6 Kotka VTS

Kotka VTS-alueen alueellisen vapautuksen saamisen edellytyksenä on navigointilaaajuuden osalta yhdensuuntainen matka vähintään kahdeksalla eri väylällä, joista vähintään viisi tulee suorittaa aluksella ja siten enintään kolme voidaan korvata laivasimulaattorissa. Näistä väylistä viidellä tulee lisäksi suorittaa vähintään toinen yhdensuuntainen matka. Vapautuksen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että kokonaismatkamäärä VTS-alueen väylillä tulee olla vähintään 32 yhdensuuntaista matkaa siten, että laskentaan voidaan ottaa huomioon yhden väylän osalta enintään kolme matkaa väylän kumpaankin suuntaan, ellei aluksen koosta ja väylien mitoituksesta muuta johdu. Kotka VTS:n alueellista vapautusta varten vaadittavaa kokemusta kuvaava taulukko on tämän määräyksen liitteenä olevassa alueellisen vapautuksen hakemuslomakkeessa (liite 4).

6.2.7 Saimaa VTS

Saimaa VTS-alueen alueellisen vapautuksen saamisen edellytyksenä on navigointilaajuuden osalta yhdensuuntainen matka vähintään kymmenellä eri väylällä, joista vähintään seitsemän tulee suorittaa aluksella ja siten enintään kolme voidaan korvata laivasimulaattorissa. Näistä väylistä kuudella tulee lisäksi suorittaa vähintään toinen yhdensuuntainen matka. Vapautuksen saamisen edellytyksenä on lisäksi, että kokonaismatkamäärä VTS-alueen väylillä tulee olla vähintään 40 yhdensuuntaista matkaa siten, että laskentaan voidaan ottaa huomioon yhden väylän osalta enintään kolme matkaa väylän kumpaankin suuntaan, ellei aluksen koosta ja väylien mitoituksesta muuta johdu. Saimaa VTS:n alueellista vapautusta varten vaadittavaa kokemusta kuvaava taulukko on tämän määräyksen liitteenä olevassa alueellisen vapautuksen hakemuslomakkeessa (liite 4).

6.2.8 Muut kuin VTS-väylät

Mikäli hakija harjoitusmatkoja kerätessään käyttää muita tietyn VTS-alueen väyliä kuin niitä, jotka on lueteltu kyseistä VTS-aluetta koskevassa tämän määräyksen liitteessä, voi hän merkitä kyseisen väylän lomakkeen VTS-alueellista laajaa kokemusta kuvaavaan harjoitusmatkataulukon. Tällöin kyseisellä väylällä suoritettu matka voidaan laskea sekä alueelliseen navigointilaajuuteen että kokonaismatkamäärään samoin edellytyksin, kuin taulukossa olevat väylät. Tällöin yhdeksi matkaksi lasketaan:

1. alus poistuu taulukosta löytyvältä väylältä muulle väylälle ja palaa takaisin taulukosta löytyvälle väylälle;
2. alus poistuu taulukosta löytyvältä väylältä ja kiinnittyy satamaan; tai
3. lähtee satamasta muulle kuin taulukosta löytyvälle väylälle ja palaa taulukosta löytyvälle väylälle.

7 Hakeminen, uusiminen ja muut menettelyt

7.1 Ensimmäinen vapautus ja PEC-lupakirja

Suoritettuaan tämän määräyksen luvussa 5 kuvatut suoritteet ja muut luotsauslain 40 §:n tai 41 §:n edellytykset vapautuksen myöntämiseksi, on henkilö oikeutettu saamaan vapautuksen luotsinkäyttövelvollisuudesta sille väylälle tai alueelle, jolle em. edellytykset täyttyvät. Vapautusta haetaan Liikenne- ja viestintävirastosta tämän määräyksen liitteenä olevalla väyläkohtaista vapautusta tai alueellista vapautusta koskevalla hakemuslomakkeella (liitteet 3 ja 4). Mikäli hakija suorittaa samalla tutkinnolla useita vapautuksia tai muutoin hakee useampaa vapautusta samanaikaisesti, täytetään kunkin vapautuksen osalta asianmukainen lomake, mutta hakemukset käsitellään yhtenä hakemuksena. Haettaessa ensimmäistä vapautusta muodostetaan hakijalle PEC-lupakirja Liikenne- ja viestintävirastossa viran puolesta.

7.2 Vapautusten lisääminen PEC-lupakirjalle

7.2.1 PEC-lupakirjalla olevien vapautusten uusiminen ja lupakirjan voimassaoloaika, kun lupakirjalle lisätään uusi vapautus

PEC-lupakirja on voimassa 5 vuotta siitä, kun sille on myönnetty ensimmäinen väyläkohtainen tai alueellinen vapautus. Lisättäessä voimassa olevalle PEC-lupakirjalle uutta vapautusta tarkastellaan samalla lupakirjalle jo merkittyjen vapautusten uusimisen edellytysten täyttymistä. Mikäli kaikkien lupakirjalle jo merkittyjen vapautusten uusimisen edellytykset täyttyvät, jatketaan PEC-lupakirjan voimassa oloa siten, että kaikki sille merkityt vapautukset ovat voimassa 5 vuotta lisättävän vapautuksen myöntöpäivämäärästä. Mikäli jonkin PEC-lupakirjalle jo merkityn vapautuksen uusimisen edellytykset eivät täyty, ei PEC-lupakirjan voimassaoloa jatketa, vaan sille lisättävä vapautus on voimassa PEC-lupakirjan voimassaolopäivämäärään saakka.

7.2.2 Muiden kuin VTS-väylien lisääminen alueelliselle vapautukselle

Luotsauslain 42 §:n mukaisesti voi voimassa olevalle alueelliselle vapautukselle lisätä myös kyseisen alueen muita väyliä kuin VTS-väyliä erillisestä hakemuksesta. Lainkohdassa edellytetty kokemus voidaan osoittaa sillä, että hakija osoittaa suorittaneensa kyseisellä väylällä perehdytysmatkan, josta osoituksena on täytetty perehdytysmatk lomake, sekä lisäksi vähintään yhden matkan väylän kumpaankin suuntaan. Nämä matkat voivat olla sellaisia, jotka hakija on merkinnyt kyseisen VTS-alueen laajaa alueellista kokemusta osoittavalle lomakkeelle tämän määräyksen kohdan 6.2.8 mukaisesti.

7.3 Alusten lisääminen PEC-lupakirjalle

Uuden aluksen lisäämisestä on säädetty luotsauslain 48 §:ssä. Uuden aluksen lisääminen ei vaikuta PEC-lupakirjan voimassaoloon.

Lisättäessä alusta PEC-lupakirjalle, jolla on voimassa oleva alueellinen vapautus, tulee hakijan tarvittaessa täydentää osaamistaan niiden väylien osalta, joilla uuden aluksen turvallinen navigointi on mahdollista, mikäli näiltä väyliltä ei ole osoitettu kokemusta alkuperäistä vapautusta myönnettäessä. Tällöin alkuperäisen hakemuslomakkeen ja täydentävän hakemuslomakkeen tulee yhdessä osoittaa sellainen kokemus, joka alueellisen vapautuksen saamiseksi lisättävälle alukselle edellytetään.

7.4 Vapautusten uusiminen

7.4.1 Uudistamisen periaate

Uudistaessa vapautuksia hakija merkitsee uusimista koskevalle lomakkeelle kaikki vapautukset, joita tämä uudistaa sekä kunkin vapautuksen osalta tarvittavat lisätiedot osaamisen osoittamiseksi. Kaikki vapautukset, joiden osalta uudistamisen edellytykset täyttyvät uudistetaan siten samanaikaisesti, jolloin PEC-lupakirjan voimassaoloa jatketaan viidellä vuodella vapautusten uusimisen päivämäärästä.

7.4.2 Väyläkohtaisen vapautuksen uusimisen edellytykset

Väyläkohtaisen vapautuksen uusimisesta on säädetty luotsauslain 49 §:ssä.

7.4.3 Alueellisen vapautuksen uusimisen edellytykset

Alueellisen vapautuksen uusimiseksi tulee hakijalla olla:

1. vapautuksen voimassaoloaikana vapautuksen saamiseksi edellytetyt matkoja alueen eri väylillä (navigointilaajuus) ja matkoja alueen väylillä yhteensä vähintään se määrä, mitä edellä luvussa 6 on kunkin VTS-alueen osalta määrätty; tai
2. vapautuksen voimassaoloaikana vapautuksen saamiseksi edellytetyt matkoja alueen eri väylillä (navigointilaajuus) ja matkoja alueen väylillä yhteensä vähintään se määrä, joka vapautuksen voimassaoloajan täysiä vuosia tarkasteltaessa suhteessa vastaa viidessä vuodessa hankittua 1 kohdan mukaista matkamäärää.

Jos uusimiseen edellytetyt matkoja on vapautuksen voimassaoloaikana alle vaaditun määrän, mutta kuitenkin vähintään puolet vaaditusta, tulee vapautuksen uusimiseksi lisäksi suorittaa käytännön osan laivasimulaattorikoe.

Jos uusimiseen edellytetyt matkoja on vapautuksen voimassaoloaikana kertynyt alle puolet vaaditusta, mutta vähintään ¼ vaaditusta, tulee vapautuksen uusimiseksi suorittaa PEC-tutkinnon väylätuntemuskoe sekä laivasimulaattorikoe.

Jos uusimiseen edellytettyjä matkoja on vapautuksen voimassaoloaikana kertynyt alle ¼ vaaditusta, tulee vapautuksen uusimiseksi suorittaa PEC-perehdytysmatka ja perehdytyskeskustelu sekä luotsauslain 44 §:n mukainen PEC-tutkinto.

7.4.3.1 Alueellisen vapautuksen uusiminen väyläkohtaiseksi vapautukseksi

Mikäli yllä kuvatut uusimisen edellytykset eivät täyty, voidaan voimassa oleva alueellinen vapautus muuntaa väyläkohtaisiksi vapautuksiksi siltä osin, kuin alueellisen vapautuksen voimassaolon aikana suoritettut matkat riittävät alueella olevien yksittäisten väylien väyläkohtaisen vapautuksen uusimiseen luotsauslain 49 §:n mukaisin edellytyksin.

8 Voimaantulo

Tämä määräys tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2023.

Helsingissä (pv) päivänä (kk)kuuta 20(vv)

Ratkaisija

Esittelijä